

4036727 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : การประเมิน / การปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานเขตเมือง / อาสาสมัครสาธารณสุข

ประกอบพร สิ้นรุรัตน์ : การประเมินการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ในงานสาธารณสุขมูลฐานเขตเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (PERFORMANCE ASSESSMENT OF HEALTH VOLUNTEERS IN URBAN PRIMARY HEALTH CARE : AYUTTHAYA PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : นวรัตน์ สุวรรณพ่อง วท.บ., สสม., พบ.ค., จรรยา ภัทรอาชาชัย วท.บ., วท.ม., Sc.D., สุเมธ ชัยเลิศวิชกุล ศ.บ., น.บ., M.P.A., M.D.S., Ph.D 128 หน้า ISBN 974 - 662 - 572 - 1

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในงานสาธารณสุขมูลฐานเขตเมืองที่ผ่านมายังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ การวิจัยเชิงสำรวจนี้เพื่อประเมินการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ในงานสาธารณสุขมูลฐานเขตเมือง วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้ ทักษะ และแรงจูงใจกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ใน 3 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลท่าเรือ เทศบาลเมืองเสนา และเทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา โดยการสัมภาษณ์ในกลุ่มประชากรเป้าหมาย 184 คน และปฏิบัติงานมาไม่น้อยกว่า 1 ปี คิดเป็น ร้อยละ 100.0 เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 18 ธันวาคม 2541 ถึงวันที่ 31 มกราคม 2542

จากการศึกษาพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 71.2 มีอายุเฉลี่ย 50.45 ปี มีสถานภาพสมรสคู่ ร้อยละ 71.2 อยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 75.0 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 37.0 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานเฉลี่ย 4 ปี และการได้รับการอบรมเฉลี่ย 5.12 ครั้ง/ปี ในภาพรวมการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐานและความรู้ในงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 องค์ประกอบอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง ร้อยละ 83.6 และ 45.7 ส่วนทัศนคติต่อการเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และต่อการปฏิบัติงานสาธารณสุขมูลฐาน และแรงจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 64.7 และ 70.1 ความรู้ในงานสาธารณสุขมูลฐานทั้ง 14 องค์ประกอบ และทัศนคติ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.025$ และ 0.000) แรงจูงใจทั้ง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ทั้งในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P = 0.000$) และแรงจูงใจสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขได้ ร้อยละ 28.97 ดังนั้นควรให้ความสำคัญในการเสริมแรงจูงใจ โดยเฉพาะด้านความรับผิดชอบ และด้านกรณีทางวิชาการ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การคัดเลือกอาสาสมัครสาธารณสุข ควรพิจารณาบุคคลที่มีความเสียสละจริงๆ และควรติดตามนิเทศงานอาสาสมัครสาธารณสุขอาทิตย์ละ 1 ครั้ง อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพสูงสุด